

AKADEMIA PRAWA GOSPODARSTWA
CYKL: RESTRUKTURYZACJA NIEJEDNO MA IMIĘ

RESTRUKTURYZACJA SZYTA NA MIARĘ

Tarcza antykrzysowa 4.0 wprowadziła nowy typ postępowania dla przedsiębiorstw niewypłacalnych lub zagrożonych niewypłacalnością – uproszczone postępowanie restrukturyzacyjne. Jego celem jest szybsze zatwierdzenie układu z wierzycielami w porównaniu z dotychczas dostępnymi rozwiązaniami

Prawo restrukturyzacyjne to koło ratunkowe dla przedsiębiorstw niewypłacalnych i zagrożonych niewypłacalnością, które umożliwia m.in. ochronę przed egzekucją komorniczą, ochronę przed przymusową wyprzedacją majątku, ochronę przed ogłoszeniem upadłości, wsparcie finansowe z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych czy możliwość zawarcia układu z wierzycielami wraz z częściowym umorzeniem zadłużenia.

Przedsiębiorca ma do wyboru pięć rodzajów postępowań restrukturyzacyjnych, z czego dwa przy ograniczonej do minimum ingerencji sądu. Pierwszym z nich jest postępowanie o zatwierdzenie układu, które umożliwia jego zawarcie w wyniku samodzielnego zbierania głosów wierzycieli przez dłużnika i złożenia wniosku do sądu o zatwierdzenie układu pod kontrolą nadzorca sądowego, z którym zawierana jest umowa o sprawowanie nadzoru nad przebiegiem postępowania. Może być prowadzone, jeśli suma wierzytelności spornych nie przekracza 15 proc. sumy wierzytelności uprawnionych do głosowania nad układem. Jego wszczęcie nie zawieszają dotychczasowych i nowych egzekucji. Dlatego jest rozwiązaniem dla dłużników będących we wstępnej fazie kryzysu.

Drugim postępowaniem, który w przeważającej mierze ma charakter pozasądowy, jest wprowadzone przepisami tarczy 4.0 - uproszczone postępowanie restrukturyzacyjne. Stanowi ono hybrydę dotychczasowych rozwiązań, odwołując się w największym stopniu do postępowania o zawarcie układu i wprowadzając szeroką ochronę przed egzekucją. Od momentu otwarcia postępowania, które następuje z chwilą dokonania obwieszczenia w Monitorze Sądowym i Gospodarczym z mocy prawa, zawieszane są wszystkie egzekucje i postępowania zabezpieczające. I to zarówno w stosunku do wierzytelności powstałych przed i wchodzących do układu, jaki i co do wierzytelności zabezpieczonych rzeczowo. Przy tym postępowaniu ma też miejsce ochrona kluczowych umów, takich jak najmu, dzierżawy lokalu, kredytu, leasingu,

rachunku bankowego, które bez zgody nadzorca układu nie mogą być wypowiedziane. Nadzór nad postępowaniem również sprawuje nadzorca sądowy. Dłużnik dokonuje samodzielnego zbierania głosów, jednakże niezależnie nadzorca sądowemu przyznano możliwość wyznaczenia terminu zgromadzenia wierzycieli w celu głosowania nad układem, które, co ważne, może być zdalne. Termin na złożenie wniosku o zatwierdzenie układu nie może przekraczać czterech miesięcy od dnia obwieszczenia.

Do dyspozycji przedsiębiorców są także trzy postępowania restrukturyzacyjne, które toczą się przed sądem. Pierwsze to przyspieszone postępowanie, układowe, gdzie przewiduje się krótsze terminy na sporządzenie planu i spisu wierzytelności, który podlega zatwierdzeniu w uproszczonym trybie. Sąd otwierając postępowanie wyznacza sędziego komisarza oraz nadzorcę sądowego, posiadającego licencję doradcy restrukturyzacyjnego. Głosowanie nad układem odbywa się podczas zgromadzenia wierzycieli, którego termin wyznacza sędzia-komisarz niezwłocznie po przedłożeniu ww. dokumentów. Co do zasady umożliwia pozostawienie zarządu własnego dłużnikowi, a także otwarcie postępowania tylko dla jednej grupy wierzycieli. Z dniem jego otwarcia zawieszane są postępowania egzekucyjne dotyczące wierzytelności układowych, istnieje również możliwość zwieszenia na okres 3 miesięcy egzekucji dotyczących wierzytelności pozaukładowych. Drugie postępowanie sądowe to postępowanie układowe. Sąd podejmując decyzje o jego otwarciu, może zabezpieczyć majątek dłużnika przez ustanowienie tymczasowego nadzorca. Może też na wniosek dłużnika lub tymczasowego nadzorca sądowego zawiesić postępowanie egzekucyjne prowadzone w celu dochodzenia należności objętych z mocy prawa układem lub uchylić zajęcie rachunku bankowego, jeśli jest to niezbędne do osiągnięcia celów postępowania układowego.

Ostatnie z postępowań w tej grupie to postępowanie sanacyjne, którego celem jest przywrócenie dłużnikowi zdolności do wykonywania zobowiązań, oferując najpełniejszą ochroną przed egzekucją. Jest przewidziane dla przedsiębiorców będących w głębokim kryzysie. Polega bowiem na dogłębnej restrukturyzacji zobowiązań, majątku i struktur firmy, dając możliwość odstąpienia od niekorzystnych umów wzajemnych, redukcji zatrudnienia na zasadach prawa upadłościowego, czy zbycia zbędnego majątku. W trakcie postępowania mienie służące do prowadzenia przedsiębiorstwa oraz należące do dłużnika staje się masą sanacyjną, nad którą, co do zasady, zarząd obejmuje zarządca wyznaczony przez sąd.

Bez względu na rodzaj postępowania płatność wierzytelności objętych z mocy prawa układem powstałych przed dniem otwarcia postępowania następuje po przegłosowaniu przez wierzycieli propozycji układowych.

Kondycja decyduje

Wybór postępowania powinien być dopasowany do fazy kryzysu, czyli od podjęcia zakresu niezbędnych działań restrukturyzacyjnych, sumy wierzytelności, występowania zabezpieczeń na majątku, niezbędnych, radykalnych zmian w poszczególnych obszarach przedsiębiorstwa czy chociażby możliwości samodzielnego zbierania głosów wierzycieli przez dłużnika.

– Właściwe przygotowanie architektury podejmowanych działań wymaga więc przygotowania analiz i scenariuszy procedur restrukturyzacyjnych, optymalnych dla danego przedsiębiorstwa, by zapewnić jego ochronę przed agresywną windykacją i upadłością – tłumaczy Małgorzata Anisimowicz, kwalifikowany doradca restrukturyzacyjny i prezes zarządu PMR Restrukturyzacje, i dodaje, że propozycje wyboru postępowania restrukturyzacyjnego przygotowuje doradca restrukturyzacyjny na podstawie audytu ekonomiczno-restrukturyzacyjnego.

Bez zbędnej zwłoki

– W przypadku postępowań przy minimalnym udziale sądu oraz przyspieszonego postępowania układowego, będącego postępowaniem sądowym, skierowanych do przedsiębiorstw znajdujących się we wczesnej fazie kryzysu, w których nie występują wierzytelności sporne, bądź stanowią niski odsetek, zawarcie układu następuje szybciej niż w przypadku bardziej złożonych postępowań – podkreśla Małgorzata Anisimowicz. W uproszczonym postępowaniu restrukturyzacyjnym termin złożenia wniosku o zatwierdzenie układu do sądu nie może przekraczać 4 miesięcy od dnia obwieszczenia w MSiG o otwarciu postępowania. Dla postępowania sanacyjnego, z uwagi na jego wielowymiarowość i zmiany niemalże w każdym obszarze przedsiębiorstwa, zarówno majątkowym, rynkowym, zasobowym jak i zatrudnienia i finansowym, szacunkowo zakłada się 12-miesięczny okres, w którym odbywa się ta procedura. – Dlatego szczególnie ważny jest też czas podjęcia przez przedsiębiorcę decyzji o restrukturyzacji. W przypadku opóźniania działań zaradczych zawęża się pole możliwości wyboru postępowania restrukturyzacyjnego – podsumowuje Małgorzata Anisimowicz.

PAO

Materiał powstał przy współpracy z PMR Restrukturyzacje S.A.